

Koulukeskustelua

On hienoa, että Helsingissä on mahdollisuus pohtia kouluvalintoja. Lapsen ensimmäisen kuuden kouluvuoden jälkeen huomaa usein lapsen omat kiinnostuksen kohteet. Edellisessä Haagalaisessa (4.2.2009, s. 4) oli kirjoitus, jossa pohdittiin muun muassa sitä, kannattaako seitsemännelle luokalle mentäessä valita liikunta- tai matematiikka tai johonkin muuhun painotettu linja vai "tavallinen" luokka. Useinakaan näille painotusluokille ei mennä, vaan niille pyritään. Vain harva pääsee. Lapsen arviointi saa uudet ulottuvuudet. On tärkeää miettiä kunkin lapsen kohdalla yksilöllisesti, mitä se pyrkiminen merkitsee? Valmistautua yhdessä vanhempien kanssa siihen, mitä valitsematta jättäminen tarkoittaa.

Seitsemännelle luokalle siirryttäessä lapset tutustuvat moniin uusiin opettajiin. Kaikilla lapsilla on kuitenkin jo tätä ennen ollut useita opettajia oman luokanopettajansa rinnalla. Kielten opettajien lisäksi useissa kouluissa ainakin musiikin ja kuvataiteen opetuksessa hyödynnetään koulun opettajakunnan osaamista kokonaisvaltaisesti. Lisäksi luokanopettajatkin ovat ihmisiä, eli sairastumiset sekä iloiset perhetapahtumat värittävät myös heidän elämäänsä.

Jatkuvuus oppilaiden kouluelämässä

Haagalaisessa julkaistun artikkelin mukaan jatkuvuutta kouluun toisi keskit-

tyminen "opiskeluun eikä nykyiseen tapaan kaikenlaisten retkien, karnevaalien ja muiden tavallisesta opetuksesta poikkeavien aktiviteettien järjestäminen. Samalla toteutuisi lainmukainen maksuton perusopetus eikä oppilaiden vanhemmilta tarvitsisi kerätä rahaa koulun aktiviteetteja varten kuten nykyään."

Opettajien vaihtuessa vuosiluokilla 1–6 jatkuvuutta tuovat muun muassa koulun selkeät yhteiset opetuksen liittyvät tavat toimia sekä koulun tapakulttuuri ja normisto. Esimerkiksi millä tavoin lasten kanssa ollaan vuorovaikutuksessa. Retket ja "karnevaalit" tuovat ansaittua vaihtelua lapsen koululuotoon ja opiskeluun, ne eivät millään muotoa ole jatkuvuuden este opettajien vaihtuessa. Jo oppimisen kannalta on tärkeää, että koulunkäynti on mielekästä, ja sillä emme tarkoita, että koulun pitäisi olla koko ajan jotain "hauskaa, helppoa ja tapahtumarikasta". Useille lapsille ei elämä ole lainkaan helppoa ja hauskaa, koulun satunnaisista riennoista huolimatta.

Siirryttäessä uuteen kouluun, kuten pääsääntöisesti tapahtuu kuuden opiskeluvuoden jälkeen, lapsen huoltajat ovat niitä, jotka huolehtivat siitä, että mahdollisimman vähän asioita lapsen elämässä muuttuu yhtaikaisesti. Jatkuva kannustava ja lämmin kiinnostus lapsen elämää kohtaan ja lapsen uusiin kavereihin tutustuminen tukee lasta kokonaisvaltaisesti, myös koulunkäyntiä

ja oppimista.

Rahankeruusta

Helsingiläiskoulut eivät edellytä rahankeruuta. Kokemuksemme mukaan impulssi tähän tulee usein vanhemmilta itseltään. Leirikoulu on – lasten kertoman mukaan – usein yksi mieleen painuneimmista koulu- muistoista. Leirikoululla on myös muutakin merkitystä kuin hauskan pito; se luo lasten kesken muun muassa yhteisöllisyyden ja osallisuuden tunteen. Eikä voi kuin ihailla niitä luokanopettajia, jotka lähtevät leirikouluun ja viikon ajaksi luopuvat kaikesta vapaa-ajastaan sekä osasta yöunistaan antaakseen lapsille mahdollisuuden elämykselliseen viikkoon kouluvuoden aikana. Ja mitä tulee muiden koulun ulkopuolelle suuntautuneiden retkien rahankeruuseen, niin niitä ei kokemuksemme mukaan ole. Ainakin Pohjois-Haagan ala-asteen vanhemmapainyhdistys ry, joka koostuu 1.–6. -luokkien aktiivisista vanhemmista, järjestää täysin vapaaehtoisesti tapahtumia, jonka tuotosta hyötyvät koko koulun lapset. Näillä rahoilla on toistuvasti muun muassa kustannettu musiikki- ja teatteriesityksiä koululle. Lisäksi perinteisesti kuudesluokkalaiset vierailevat Suomen Kansallisoopperassa katsomassa jonkin sopivan esityksen.

Kokemuksemme mukaan Pohjois-Haagan ala-asteella niin koulun opettajien kuin koko koulun muun henkilökunnan, vanhem-

painyhdistyksen sekä johtokunnan työskentely ja toimintatavat punoutuvat saumattomasti yhteen, ja kaiken keskipisteenä on lapsen paras. Tällainen koulun toimintakulttuuri luo vahvat ja hyvät edellytykset lapsen koulunkäynnille ja oppimisen ilolle! Sekä meillä että lapsillamme on erittäin hyvät kokemukset sekä Pohjois-Haagan ala-asteesta että Pohjois-Haagan yhteiskoulun "tavallisesta" luokasta.

Reeli Karimäki

Leikintutkija, Helsingin yliopisto
Kulttuurien tutkimuksen laitos/Folkloristiiikka
reeli.karimaki@helsinki.fi
Lapset kertovat ja toimivat ry,
www.edu.helsinki.fi/lapset
kertovat

Carola Harju

Suunnittelija, Helsingin sosiaalivirasto
carola.harju@hel.fi

Karimäellä on kolme lasta, josta vanhin on käynyt sekä Pohjois-Haagan ala-asteen että yläasteen, ja opiskelee nyt Rautalammin hevoslukiossa, keskimäinen on nyt yläasteella "tavallisella luokalla", niin urheilija kuin onkin ja nuorin on Pohjois-Haagan ala-asteella.

Harjun kaksi lasta ovat käyneet sekä Pohjois-Haagan ala-asteen, toinen Pohjois-Haagan yhteiskoulun ja molemmat ovat nyt Länsi-Helsingin lukiossa.

Voisiko lamasta olla jotain hyötyä helsinkiläisille?

Viime keskiviikkona kaupunginvaltuusto koontui keskustelemaan vuodelle 2010 laadittavasta budjetista. Tunnelma ei ollut mitenkään yltyöriemä. Kaupunginjohtaja Pajunen kertoi huonoista talousennusteista ja kenellekään ei jäänyt epäselväksi se, että juuri alkaneesta valtuustokaudesta on tulossa selvästi vaikeampi kuin edellisestä. Haastavia tilanteita ja vaikeita päätöksiä on varmasti edessä.

Paineessa timantit puristuvat, tai jotain siihen suuntaan. Tämä kriisiytynyt taloustilanne voi ainakin jälkepäin katsottuna koitua Helsingin, helsinkiläisten veronmaksajien ja peruspalveluiden onneksi. Talouden taantussa olemme pakotettuja katsomaan kaupungin menorakennetta erittäin kriittisesti ja tekemään vaikeita uudistuksia. Hyvä taloustilanne ei meitä sellaiseen pakottaisi ja siksi uskalankin toivoa, että näkisimme tämän tilanteen haasteena, emmekä niinkään uhkana ja lamaannuttavana pelkona.

Nyt on aika tehdä sellaisia ratkaisuja, jotka parantavat kaupunkilaisten saamia palveluita ja säästävät rahaa. Esimerkiksi sosiaali- ja terveystalouksissa meillä on paljon vanhanaikaisia rakenteita, joita emme ole hyvässä taloustilanteessa joutuneet vakavasti arvioimaan tai kyseenalaistamaan.

Helsinki on sosiaali- ja terveystalouksien osalta maamme laitosvaltaisia kaupunkeja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että liian monet helsinkiläiset vanhuksset, lapset ja kehitysvammaiset asuvat laitoksissa – eivät kodeissa.

Laitokset ovat epäinhimillisiä, vanhanaikaisia ja kalliita. Niistä on kaikin keinoin pyrittävä eroon ja kohti kodinuomaisempaa asumista. Raha on hyvä kannustin ja toivonkin, että tiukka taloustilanne pakottaa meidät tekemään välttämättömiä uudistuksia.

Kenenkään koti ei saa olla sairaalassa. Meillä on edelleen ikäihmisiä, jotka ovat juuttuneet terveyskeskussairaaloitten vuodeosastoille odottamaan paikkaa jostain muualta tai odottamaan kotiutumista, joka ei ehkä koskaan koita. Vuodeosaston tulisi olla vain sairauden pahenemista tai hoitamista varten ja ihmisen tulisi saada asua kotona. Mikäli kotona asuminen ei onnistu, sairaalaa inhimillisempiä ovat palveluasunnot, ryhmäkodit ja vanhainkodit. Siispä: omaishoitoon, kotihoitoon, palveluasumiseen ja vanhainkoteihin on panostettava, sairaaloitten pitkäaikaispaikkoja on vähennettävä!

Lasten huostaanottojen määrä on viime aikoina lisääntynyt. Tämä on erittäin surullista ja huostaanotto on aina lähes maailmanloppuun verrattava tapahtuma lapselle ja koko hänen perheelleen. Me tiedämme, että lastensuojelulaitoksessa kasvaneen ihmisen lähtökohdat elämälle ovat merkittävästi huonommat, kuin perheissä kasvaneiden lasten. Huostaan otetut lapset on aina, kun siihen on mahdollisuus, pyrittävä sijoittamaan perheisiin. On tutkittava mahdollisuudet sijoittaa lapsi sukulaisperheisiin tai sijaisperheisiin. Vasta aivan äärimmäisenä vaihtoehtona on oltava laitossijoitus. Lapsi ansaitsee perheen, aikuisten tuen ja turvan. Laitos ei voi korvata lapsen suhdetta vanhempiin tai sijaisvanhempiin. Tässä asiassa on Helsingin erityisesti skarvattava ja toivonkin, että tämä lama koituu huostaan otettujen lasten eduksi johtaen yhä useampiin perhesijoituksiin ja sitä kautta parempiin mahdollisuuksiin elämässä.

Laura Rätty
kaupunginhallituksen jäsen (kok)
lääkäri, äiti

Vielä Kauppalantien tukiasuntolasta

Edellisessä Haagalaisessa kerrottiin eräiden Helsingin sosiaalilautakunnan jäsenten käsityksiä tukiasuntolasta Kauppalantiella. Jostakin syystä osa "istuvan" sosiaalilautakunnan jäsenistä ei vastannut kysymyksiin ja osan vastaus tuli niin myöhässä, että ei ehtinyt lehteen. Jäljempänä kaksi myöhästynyttä vastausta.

Lehti esitti neljä kysymystä:

– Onko tarpeellista sijoittaa asuntola juuri Haagaan?

– Kaavailu näyttää olevan noin 100-paikkaisesta asuntolasta, Pro Haaga on tehnyt esityksen asukkaiden määrän pudottamisen kolmanneksen. Mitä olet mieltä?

– Missä asut, kaupunginosaa riittää?

– Onko asuntosi lähitöllä tai tuleeko lähitöllä vastaavanlaisia asuntoloita?

Uusi sosiaalilautakunnan jäsen, Ruotsalaista kansapuoluetta edustava **Gunvor Brettschneider** vastasi kyselyyn seuraavasti:

Frågan om stödboende i

Haga behandlades i socialnämnden under förra valperioden. Som medlem socialnämnden först för om detta år har jag inte haft möjlighet att förjupa mig i ärendet och inte heller tillvida åtminstone kunnat påverka besluten. Allmänt sett anser jag att stödboende liksom boende för särskilda grupper skall kunna fördelas jämt över staden, dvs. i alla stadsdelar.

Jag anser att mindre enheter är att föredra framför "mammutanstalter" oberoende av vilken form av institutionsboende det är frågan om. En enhet för 100 personer verkar överdimensionerad med tanke på både de boendes och omgivningens trivsel.

Jag bor i centrum ett par kvarter från den planerade boende-enheten för asylsökande (gamla Marttahotellet) som också väckt motstridiga känslor både hos politiker och boende. Personligen har jag ingenting emot att

Marttahotellet används för detta ändamål och att

asylsökande bor nära mitt hem.

Vasemmistoliittoa edustava, myös uusi sosiaalilautakunnan jäsen **Jouko Kajanoja** puolestaan vastasi ensin ympäröivästä kunnan edellisessä lehdessä oli kerrottu, mutta hiukan sanallisesti painostettuna hän vastasi itse kysymyksiin seuraavasti:

Väite, että väistän ikäviä kysymyksiä on perusteeton. Olen tullut muutama päivä sitten nimitetyksi lautakuntaan enkä ole vielä osallistunut yhteenkään lautakunnan kokoukseen. Ensimmäinen kokous oli eilen ja silloin olin kauan sitten määrättyneellä ulkomaan matkalla. Ominaisuuksiini kuuluu ottaa kantaa vaikeisiin kysymyksiin, mutta niihin kuuluu myös perehtyä kysymyksiin ennen kannanottamista. Muu on vastuutonta.

Minulla on laaja perehtyneisyys sosiaalialan kysymyksiin. Mutta että olisin etukäteen perehtynyt kaikkiin tällaisiin keskusteluihin herättäneisiin kysymyksiin,

on inhimillisesti mahdollista.

Tukiasumisesta minulla on tietoa. Sitä tarvittaisiin yleisesti ottaen lisää, jotta estettäisiin ongelmien syvenemistä ja sosiaalista syrjäytymistä. Tunnen vastenmielisyyttä NIMBY-asennetta (not in my backyard) kohtaan. Samanaikaisesti tukiasumisen sijoittamisessa on oltava tasapainoinen. Liiallinen keskittäminen on pahasta. Tukiasumisen ja sen ympäristön olisi hyvä olla tasapainossa. Ympäristön asenteet ovat tärkeitä. Tärkeää on riittävä vuoropuhelu ja ympäristön asutuksen käsitysten huomiointi.

Asun Etu-Töölössä. Aivan lähellä ei tietääkseni ole tukiasumista. Hietaniemenkadulla ja Hesperian sairaalan tuntumassa saattavat olla lähimmät. Olen asunut Merimiehenkadulla korttelin päässä pelastusarmeijan asuntolasta. Se ei aiheuttanut ainakaan tuntuvasti ongelmia.

Koonnut Kari Kuusela